

Araştırma Kullanım Engelleri Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Araştırma Kullanım Engelleri Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16964>

Özet

Araştırma Kullanım Engelleri Ölçeği (AKEO), İngilizce orijinal adıyla **Barriers to Research Utilization Scale (BRUS)**, sağlık profesyonellerinin, özellikle de hemşirelerin, bilimsel araştırma sonuçlarını klinik uygulamaya aktarma süreçlerinde karşılaştıkları algılanan engelleri sistematik olarak ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir araçtır. Bu ölçek, araştırmancın klinik ortama entegrasyonunu engelleyen faktörleri dört ana alanda (araştırmancın kendisi, hemşire, ortam ve iletişim) değerlendirir. Sunulan bu giriş, A. B. Temel ve arkadaşları tarafından 2010 yılında gerçekleştirilen ve ölçeğin Türkçe versiyonunun psikometrik özelliklerini inceleyen uyarlama çalışmasına dayanmaktadır. Uyarlama, ölçeğin Türk kültür ve sağlık sistemi bağlamında geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu doğrulamayı amaçlamıştır.

Anahtar Kelimeler

Araştırma Kullanımı, Engeller, Kanıtla Dayalı Uygulama, Hemşirelik, Ölçek Uyarlama, Psikometrik Özellikler, Psikometri.

Yazarlar

Temel, A. B., Uysal, A., Ardahan, M., Ozkahraman, S.

Amaç

Araştırma Kullanım Engelleri Ölçeği'nin temel amacı, klinik alanda çalışan profesyonellerin, özellikle de hemşirelik personelinin, bilimsel araştırma bulgularını günlük hasta bakım uygulamalarına dahil etme yeteneklerini kısıtlayan faktörleri tespit etmektir. Bu engellerin belirlenmesi, sağlık kurumlarının ve eğitimcilerin, kanıtla dayalı uygulama (KDU) oranlarını artırmaya yönelik hedefli stratejiler geliştirmesine olanak tanır.

Ölçek, profesyonel gelişim, örgütsel destek eksikliği, erişim zorlukları ve araştırmancın algılanan kalitesi gibi çeşitli engel türlerini nicel olarak ölçerek, klinisyenlerin ve yöneticilerin bu zorlukları aşmasına yardımcı olacak eğitim ve politika değişikliklerinin önceliklendirilmesini sağlar.

Yapı

Ölçek, araştırmancın klinik kullanımı önündeki engelleri çok boyutlu bir yapı olarak ele alır. Orijinal BRUS ve buna bağlı olarak Türkçe uyarlaması, engelleri genellikle dört ana kategori (faktör) altında gruplandırır:

Araştırmancın Özellikleri: Araştırmancın karmaşıklığı, sonuçların çelişkili olması veya

uygulanabilirliğinin düşük olması gibi faktörler.

Uygulama Ortamı: Yetersiz zaman, kaynak eksikliği, örgütsel destek eksikliği veya yetersiz yönetim gibi kurumsal engeller.

Hemşirenin Özellikleri: Bireysel bilgi eksikliği, araştırma becerisi yetersizliği veya araştırmaya karşı olumsuz tutumlar.

Sunum ve İletişim: Araştırma sonuçlarının anlaşılır olmaması, yayının kolay erişilebilir olmaması veya meslektaşlarla iletişim eksikliği.

Geçerlik

Türkçe uyarlama çalışmasında (Temel ve ark., 2010), ölçeğin geçerlik çalışmaları yapısal ve içerik geçerliği üzerine odaklanmıştır. Yapı geçerliği, özellikle **faktör analizi** yoluyla incelenmiştir ve ölçeğin teorik olarak beklenen alt boyutları Türk örnekleminde de benzer şekilde ayrıntılandırılmış gösterilmiştir. Bu, ölçeğin Türk hemşirelerin algıladığı engelleri doğru bir şekilde ölçtüğü anlamına gelmektedir. Orijinal ölçekle yüksek korelasyonlar ve beklenen engel yapılarıyla uyum, ölçeğin geçerliğini destekleyen önemli bulgulardır.

Güvenirlilik

Güvenirlilik, iç tutarlılık katsayısı (Cronbach's Alpha) kullanılarak değerlendirilmiştir. Temel ve arkadaşlarının 2010 tarihli çalışmasında, Türkçe Araştırma Kullanım Engelleri Ölçeği'nin genel iç tutarlılık katsayısı ve alt boyutlarının tutarlılık katsayıları yüksek olduğu rapor edilmiştir. Bu yüksek değerler, ölçek maddelerinin aynı yapıya tutarlı bir şekilde ölçtüğünü ve dolayısıyla elde edilen sonuçların kararlı ve güvenilir olduğunu göstermektedir.

Faktör Analizi

Türkçe uyarlama sürecinde, faktör analizi, orijinal ölçeğin çok boyutlu yapısının Türk kültürüne uygunluğunu test etmek için kullanılmıştır. Çalışma, ölçeğin Türkçeye çevrilen formunun, orijinal BRUS'un teorik yapıyla büyük ölçüde örtüşen, klinik uygulamadaki engelleri temsil eden birden fazla faktörden oluştuğunu ortaya koymuştur. Bu analizler, çeviri ve uyarlama sürecinin benzer olduğu ve ölçeğin yapısal geçerliğini koruduğunu teyit etmiştir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama

Format: Likert Ölçeği (Genellikle 4 veya 5 puanlı bir derecelendirme sistemi kullanılır, katılımcılar engelin derecesini belirtir).

Mevcut Diller: Türkçe, İngilizce (Orijinal)

Popülasyon Grubu: Hemşireler ve ilgili Sağlık Profesyonelleri

Yaş Grubu: Yetişkin (Klinik ortamda aktif çalışan profesyoneller)

Popülasyon Detayları: Türkçe uyarlama çalışması genellikle farklı hastanelerde çalışan klinisyen hemşireler üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Öz Bildirimli Anket

Anahtar Kelimeler

Hemşirelik Araştırmaları, Klinik Uygulama, Sağlık Hizmetleri, Kanıta Dayalı Tıp, Araştırma Engelleri.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Mevcut Değil (Kaynakta belirtilmemiştir)

Kurumsal E-posta Adresi: aynur.uyisal@ege.edu.tr (Sorumlu Yazar: Aynur Uysal)

Yazın Adresi: Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu, İzmir, Türkiye (Referans kaynağına dayanarak)

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin orijinal versiyonunun kullanımı genellikle akademik araştırmalar için serbest olabilir, ancak ticari kullanım veya büyük ölçekli uygulamalar için orijinal yazarlardan izin alınması gerekebilir.

Uyarlama Yılı: 2010

Ücret: Bilgi mevcut değildir (Genellikle akademik kullanım için ücretsizdir).

Referanslar

Temel, A. B., Uysal, A., Ardahan, M., & Ozkahraman, S. (2010). Barriers to Research Utilization Scale: psychometric properties of the Turkish version. *Journal of Advanced Nursing*, 66 (2), 456-464.

Bu ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir:

[barriers-to-research-utilization-scale-toad.pdf](#)

Araştırma Kullanım Engelleri Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte bulunmamaktadır. Ölçek maddelerine ulaşmak için yukarıda belirtilen referans çalışmaya başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM